

Ordninger for forsamlinger

tilknyttet

Indremisjonsforbundet

Norsk Luthersk Misjonssamband

Normisjon

Bokmål

FORORD TIL LITURGIORDNINGER.

Indremisjonsforbundet har, sammen med Norsk Luthersk Misjonssamband og Normisjon, utarbeidet liturgiordninger for våre tre organisasjoner. På mange av våre bedehus står misjonsvenner fra ulike organisasjoner sammen for å bygge den kristne forsamling, og med dette dokumentet legger vi grunnlaget for felles liturgi for ulike ordninger som vi ønsker skal praktiseres.

Disse liturgiordningene er lagt ut på organisasjonenes nettsider og er tilgjengelig til bruk av våre lokale lag og forsamlinger. Samtidig er også andre som ønsker å benytte våre liturgiordninger velkommen til å gjøre det.

Vi gjør ellers oppmerksom på at «Håndbok for Bedehuset» fremdeles inneholder ImFs opprinnelige versjon av ordningene, blant annet fordi de noen steder inneholder utfyllende informasjon som vi fremdeles vil formidle. Slik sett bør «Håndbok for Bedehuset» ses på som et supplement. ImFs hyrderåd har også ført inn et par kommentarer som fotnoter.

Så er det vårt ønske at dette blir tatt i bruk i samsvar med den veiledning som følger med, til velsignelse for dem som dere møter i ulike livssituasjoner. Er det spørsmål eller synspunkter til ordningene er det anledning til å ta kontakt med oss.

Bildøy januar 2012

Erik Furnes, generalsekretær

Sverre Dag Ljønes, formann

FORORD TIL LITURGIORDNINGER.	2
ORDNING FOR DÅP	4
OM ORDNING FOR DÅP.....	4
DÅP AV BARN.....	5
OM DÅPEN	6
DÅP AV BARN.....	8
DÅP UTEN FORSAMLINGENS NÆRVÆR	11
DÅP AV VOKSNE	12
DÅP VED NEDDYKKING SKJER SLIK:	13
DÅP UTEN FORSAMLINGENS NÆRVÆR	14
ORDNING FOR KONFIRMASJON	15
HVA ER KONFIRMASJONEN?	15
MÅLSETNING FOR KONFIRMASJONSTIDEN:	15
KONFIRMASJONSHANDLINGEN	15
ORDNINGEN FOR KONFIRMASJON	16
ORDNING FOR NATTVERD	20
HVA NATTVERDEN ER	20
NATTVERDEN I LUTHERS LILLE KATEKISME	20
NOEN PRAKTISKE RÅD	21
NATTVERDHANDLINGEN	23
FORBØNN FOR BORGERLIG INNGÅTT EKTESKAP	25
OM EKTESKAPSINNGÅELEN OG FORBEREDELSENE TIL DENNE	25
OM EKTESKAPET	26
FORBØNNSHANDLING	28
BØNN FOR SYKE MED SALVING	31
I BIBELEN	31
TEOLOGISK FORSTÅELSE	31
I KIRKEHISTORIEN	32
I SJELESORGEN	33
PRAKTISERING AV ORDNINGEN	33
FORBØNNSHANDLINGEN	34
GRAVFERD I BEDEHUSFORSAMLING	37
GRAVFERDSORDNING:	38
VED GRAVEN:	40

ORDNING FOR DÅP

OM ORDNING FOR DÅP

Dåp er en høytidelig handling, og det skal ikke være tilfeldig hva som skjer på en slik dag. Det skal være en dag dåpskandidat, foreldre, faddere og forsamling kan se tilbake på med glede og takknemlighet, og en dag de gjerne forteller barnet om når det vokser opp.

LEDEREN

L (lederen) av dåpen skal være utpekt/godkjent av den respektive organisasjon. Lederen har ansvaret for at dåpen skjer i samsvar med det lutherske læregrunnlag nedfelt i organisasjonenes grunnregler.

Det føres dåpssamtale med den som ønsker å bli døpt (voksendåp) og samtale med barnets foreldre/foresatte (barnedåp og dåp av unge under 15 år¹) før dåpshandlingen.

FORSAMLINGEN²

- har ansvaret for å føre dåpsprotokoll
- forsamlinger som har trossamfunnsstatus skriver ut dåpsattest
- forplikter seg til å legge til rette for at den dømte får opplæring i den kristne tro
- ved tilhørighet i Dnk skal det sendes dåpsmelding til kirkebokfører (sogneprest) i den lokale kirken hvor foreldrene hører til. (Jamfør avtale med bispemøtet 2010)
- ved tilhørighet i et annet luthersk trossamfunn hjelper forsamlingen til med å melde dåp til den aktuelle menighet.

---

¹ Den religiøse myndighetsalder er 15 år.

² Forsamling brukes som samlebegrep for bedehusforsamling, menighet, forening, lag etc

PRAKTISKE FORHOLD

Ved døpefonten må det ligge håndkle. Umiddelbart før selve dåpshandlingen fylles døpefonten med lunkent vann.

De som blir døpt, eller de som bærer sine barn til dåpen, må på forhånd kunne vite hvordan dåpshandlingen legges opp.

Det vanlige i luthersk sammenheng er at dåpen skjer med overøsing. Men dåpen kan også gjennomføres ved neddykking. Uansett dåpsform må dette tilrettelegges slik at dåpshandlingen skjer med verdighet.

DÅP AV BARN

FORELDRENE/FORESATTE

- har hovedansvaret for at barnet blir døpt
- har hovedansvaret for at barnet får opplæring i den kristne tro
- har ansvaret for om barnet skal meldes inn i Den norske kirke eller et annet luthersk kirkesamfunn/trossamfunn.

FADDERE

- skal kunne bevitne at barnet er døpt
- skal, sammen med foreldrene/foresatte, se til at den dømte får opplæring i den kristne tro
- skal, sammen med foreldrene/foresatte, be for barnet, lære barnet å be, og å bruke Guds ord og nattverden.

TILLITSERKLÆRING

Når et barn skal døpes, velger foreldrene/foresatte faddere. De vil gjerne ha faddere som kan følge det i oppveksten og være en voksenperson som bryr seg om barnets beste. Derfor er det en tillitserklæring å bli spurt om å være fadder.

FADDERENS OPPGAVE

Ordet fadder av avledet av det latinske “compater”, som betyr “med-far” En fadder påtar seg en ansvarsfull oppgave. Fadderens skal for det første være vitne om at barnet er døpt til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn. For det andre har fadderens et medansvar for at barnet får opplæring i den kristne tro. Dessuten skal fadderens be for barnet og hjelpe det til å være med i kristent fellesskap. I en sum skal fadderens, sammen med foreldrene/foresatte, hjelpe barnet til å bli hos Kristus når det vokser opp.

FADDER-FAKTA

- hvert barn som blir døpt, skal ha minst to faddere som har fylt 18 år
- som faddere velges personer som ønsker at barnet skal bli opplært i den kristne tro.
- Foreldrene kan ikke være faddere.
- navnet på fadderne blir ført opp på dåpsattesten.

Forslag til dåpssalmer/-sanger

- Milde Jesus, dine hender

- Kor stort, min Gud, at eg ditt barn får vera
- Å, la din Ånd nå med oss være
- Vi samles til dåp i din kirke på jord

OM DÅPEN

DÅPEN I DET NYE TESTAMENTE

Den lutherske bekjennelse forstår NTs lære om dåpen som nådemiddel og ett av to sakramenter.

Ved dåp og tro gjenfødtes et menneske til liv i Gud og blir lem på Jesu Kristi legeme. Den som senere kommer bort fra personlig liv i Gud, må kalles til omvendelse.

I Misjonsbefalingen (Matt 28,18-20) ber Jesus oss gjøre mennesker til disipler idet vi døper dem og lærer dem. Å døpe hører derfor til det kristne misjonsoppdraget. Den bibelske bakgrunnen er at mennesket fødes inn i denne verden som åndelig død borte fra Gud. (Ef 2,1-3) Gud må få gi mennesket sin frelse i Jesus Kristus av nåde (Ef 2,8). Da blir mennesket født på nytt av Gud. (Joh 1,12-14)

Når vi leser de bibelske dåpstekstene, er det viktig at ordet får møte oss som bibelsk budskap. Dåpen er innstiftet av Jesus på grunnlag av hans død og oppstandelse. Sentrale bibelske poeng om dåpen er disse:

- samfunn med Jesu død og oppstandelse (Rom 6,3ff, Kol 2,12ff, Gal 3,27)
- gir del i syndenes forlatelse og Den hellige Ånd til gave (Apg 2,38ff, 22,16)
- føder på ny og gir nytt liv (Tit 3,5, Joh 3,5)
- gir samfunn med Jesu legeme på jord (1 Kor 12,12ff)

DÅPEN I LUTHERS LILLE KATEKISME

1. Hva er dåpen?

Dåpen er ikke bare vann. Den er vann som er helliget ved Guds befaling og forent med Guds ord.

2. Hva er Guds ord og befaling om dåpen?

Vår Herre Jesus Kristus sier: “Meg er gitt all makt i himmel og på jord. Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende”. (Matt 28,18-20)

3. Hva gagn har vi av dåpen?

Dåpen virker syndenes forlatelse, frelser fra døden og djevelen, og gir evig salighet til alle som tror. Dette er Guds ord og løfte.

4. Hvordan lyder Guds ord?

Vår Herre Jesus Kristus sier: “Den som tror og blir døpt, skal bli frelst. Men den som ikke tror, skal bli fordømt”. (Mark 16,16)

5. Hvordan kan vann gjøre så store ting?

Vann gjør det ikke, men Guds ord som er forent med vannet, og troen som stoler trygt på dette ordet. Uten Guds ord er vannet bare vann og ingen dåp, men med Guds ord er det en dåp, et nådens bad til gjenfødelse ved Den Hellige Ånd.

6. Hvor står det skrevet?

Apostelen Paulus sier: “Gud frelste oss ved badet til gjenfødelse og fornyelse ved Den Hellige Ånd”. (Tit 3,5)

7. Hva betyr det å bli døpt med vann?

Det betyr at den gamle Adam i oss skal druknes ved daglig anger og bot, og dø med alle synder og onde lyster, og at et nytt menneske daglig skal stige fram og leve evig for Gud i rettferdighet og renhet.

8. Hvor står dette skrevet?

Apostelen Paulus sier at ved dåpen ble vi begravd med Kristus, og så skal vi også leve et nytt liv med ham, slik som Kristus ble reist opp fra de døde. (Rom 6,4)

DÅP AV BARN

Dåpen forrettes til vanlig i et offentlig møte/en gudstjeneste. Det er ønskelig at en av foreldrene bærer barnet til dåpen.

1. DÅPSSALME

2. NÅDEHILSEN

L(LEDEREN): “Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus.”

3. VELKOMSTHILSEN

L: Forsamlingen gleder seg i dag over å få ta imot ..... (barnets/barnas navn nevnes) til dåp. Ved dåpen gir Gud barnet/barna del i frelsen og tar det/dem inn i sin kristne kirke. I livet sammen med Gud og hans folk skal det/de vokse i tro, kjærlighet og lydighet mot hans vilje.

Dersom dåpen ikke skjer i et møte/en gudstjeneste med forkynnelse, kan lederen nå holde en kort andakt som sier noe om hva dåpen er og hva den gir, eller lese et par vers fra Det nye testamente (f.eks. Apg 2,37-39; Tit 3,5; Rom 6,3-5). Etter andakten passer det med en salme eller en sang.

4. SKRIFTLESNING

L: La oss høre vår Herre Jesu Kristi befaling om dåpen:

Meg er gitt all makt i himmel og på jord! Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende! (Matt 28,18-20)

La oss så høre hvordan Jesus tar imot barna og lukker opp Guds rike for dem:

De bar små barn til ham for at han skulle røre ved dem; men disiplene truet dem som bar dem. Men da Jesus så det, ble han harm og sa til dem: La de små barn komme til meg, hindre dem ikke! For Guds rike hører slike til. Sannelig sier jeg dere: Den som ikke tar imot Guds rike som et lite barn, skal slett ikke komme inn i det! Og han tok dem på fanget og la hendene på dem og velsignet dem. (Mark 10,13-16)

Med takk og tro bærer vi derfor våre barn til Herren i den hellige dåp.

De er født med menneskeslektens synd og skyld, men i dåpen blir de Guds barn, født på ny ved Den Hellige Ånd.

5. FORSAKELSEN OG TROEN

Forsamlingen reiser seg og står under forsakelsen og troen.

L: La oss sammen bekjenne forsakelsen og troen som dette barnet/disse barna døpes til:

Jeg forsaker Djevelen og alle hans gjerninger og alt hans vesen. Jeg tror på Gud Fader, Den Allmektige, himmelens og jordens skaper. Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre, Som ble unnfanget ved Den Hellige Ånd, født av Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet, for ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag, for opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde. Jeg tror på Den Hellige Ånd, en hellig, allmen kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv.

Amen.

Forsamlingen setter seg.

6. DÅPSHANDLINGEN

Vannet helles i døpefonten.

L: La oss be;

Evige, allmektige Gud, du som elsket verden så høyt at du gav din Sønn den enbårne for at hver den som tror på ham ikke skal fortapes, men ha evig liv - takk at vi i tillit til din frelse får bære dette barnet/disse barna til dåpen i Jesu Kristi navn.

Ta hånd om dette barnet/disse barna som vi nå bærer fram for deg og bevar det/dem i en sann tro til det evige liv.

Amen

Ett og ett barn bæres fram til døpefonten av foreldre og faddere.

L: Hva heter barnet?

Den som bærer barnet sier barnets fornavn.

L: Vil dere at NN .....skal døpes til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og oppdras i den kristne forsakelse og tro?

Den som bærer barnet, svarer Ja.

L: Jeg tegner deg med det hellige korsets tegn til et vitnesbyrd om at du skal tilhøre den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus og tro på ham.

Korsets tegn tegnes fra panne til bryst, og deretter fra side til side.

Lederen øser tre ganger vann over barnets hode mens han sier:

L: NN..... Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

DÅP VED NEDDYKKING SKJER SLIK:

L: NN... .. Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døver jeg deg til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

Deretter dykkes barnet én gang ned i vannet.

Så legger L hånden på barnets hode og sier:

Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.
Amen

Nå er ..... tatt inn i Guds kirke. La oss ta vel imot han/henne/dem i vår forsamling.

7. LOVPRISING OG BØNN

L: Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, som etter sin store miskunn har gjenfødt oss til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde. (1 Pet 1,3)

Deretter kan det være en fri bønn bedt av lederen eller av en i dåpsfølget.

L: La oss sammen be Herrens bønn :

Fader vår, du som er i himmelen!
La ditt navn holdes hellig. La ditt rike komme.
La din vilje skje på jorden som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød.
Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere.
Led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra det onde.
For riket er ditt, og makten og æren i evighet.
Amen

8. DÅPENS FORPLIKTELSE

L: Dere som i dag har båret dette barnet/ disse barna (bruk gjerne navn) til Jesus, skal være vitner om at det/de er døpt til Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

Sammen med forsamlingen har dere del i et stort ansvar. Dere skal be for NN og lære det/de selv å be og lære henne/han/dem å bruke Guds ord og Herrens nattverd. Dere skal vise omsorg for NN og så langt dere kan, hjelpe NN til å leve og vokse i den kristne tro.

La oss gå sammen med .....(barnets/barnas navn) på troens vei gjennom livet.

Fred være med dere!

Dåpshandlingen avsluttes med en salme.

DÅP UTEN FORSAMLINGENS NÆRVÆR

Hvor det er sykdom eller noe annet som er til hinder for at dåpen kan skje i forsamlingens nærvær, kan den forrettes på et annet egnet sted. I disse tilfeller anbefales den/de døpte til forsamlingens forbønn. Dette skjer ved et offentlig møte så snart som mulig etter dåpen.

DÅP AV VOKSNE

1. DÅPSSALME

2. NÅDEHILSEN

L: "Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus."

3. VELKOMSTHILSEN

L: Forsamlingen gleder seg i dag over å få ta imot ..... (dåpskandidatens navn) til dåp. Ved dåpen blir vi født på ny, får del i frelsen og tas inn i den kristne kirke. I livet sammen med Gud og hans folk vokser vi i tro, kjærlighet og lydighet mot hans vilje.

Dersom dåpen ikke skjer i et møte med forkynnelse, kan lederen nå holde en kort andakt som sier noe om hva dåpen er og hva den gir, eller lese et par vers fra Det nye testamente (f.eks. Apg 2,37-39; Tit 3,5; Rom 6,3-5). Etter andakten passer det med en salme eller en sang.

L: Vil du bli døpt til Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn?

Dåpskandidaten(e) svarer: Ja

L: Da du/dere ved Guds nåde er kommet til tro, vil vi nå i vår Herre Jesu navn innlemme deg/dere ved den hellige dåp i hans troende forsamling. I denne forsamling vil Gud selv ved sitt ord og sin Ånd holde deg/dere oppe i en levende tro. Han som begynte en god gjerning i deg/dere, vil fullføre den inntil Jesu Kristi dag.

4. SKRIFTLESNING

L: La oss høre vår Herre Jesu Kristi befaling om dåpen:

Meg er gitt all makt i himmel og på jord! Gå derfor ut og gjør alle folkeslag til disipler, idet dere døper dem til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn, og lærer dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende! (Matt 28,18-20)

5. FORSAKELSEN OG TROEN

Forsamlingen reiser seg og står under forsakelsen og troen.

L: - henvendt til dåpskandidaten(e):

Vil du ..... (dåpskandidatens fornavn) sammen med forsamlingen bekjenne forsakelsen og troen som du blir døpt til?

Dåpskandidaten: Ja

L: La oss sammen bekjenne forsakelsen og troen.

Lederen og forsamling sammen med dåpskandidaten(e):

Jeg forsaker Djevelen og alle hans gjerninger og alt hans vesen. Jeg tror på Gud Fader, Den Allmektige, himmelens og jordens skaper. Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre, Som ble unnfanget ved Den Hellige Ånd, født av Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet, for ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag, for opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.

Jeg tror på Den Hellige Ånd, en hellig, allmen kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv.

Amen.

Forsamlingen setter seg.

6. DÅPSHANDLINGEN

Vannet blir helt opp i døpefonten.

L: La oss be.

Herre Jesus Kristus, vi takker deg fordi du ved dåpens vann ved ditt ord og Ånd forener oss med deg og gir oss del i den seier du vant ved din død og oppstandelse. Vi er syndige mennesker, født med menneskeslektens synd og skyld. Men du har lovet at ved tro og dåp til Hans navn, får vi del i Guds rike og evig liv.

Vi ber deg for han/henne/dem som vi i dag døper. Bevar han/henne/dem i troen på deg i en daglig omvendelse. Hjelp han/henne/dem til alltid å frykte og elske deg. Led han/henne/dem ved din Ånd og bevar han/henne/dem fra det onde.

Amen.

Jeg tegner deg med det hellige korsets tegn til et vitnesbyrd om at du skal tilhøre den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus og tro på ham.

Leder øser tre ganger vann over kandidatens hode og sier:

NN..... Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn!

DÅP VED NEDDYKKING SKJER SLIK:

L: NN... .. Etter vår Herre Jesu Kristi ord og befaling døper jeg deg til Faderens og Sønnens og Den Hellige Ånds navn.

Deretter dykkes dåpskandidaten én gang ned i vannet.

Lederen legger hånden på dåpskandidatens hode og sier:

Herren velsigne deg og bevare deg.

Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.
Amen

7. LOVPRISNING OG BØNN

L: Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, som etter sin store miskunn har gjenfødt oss til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde. (1 Pet 1,3)

Deretter kan det være en fri bønn bedt av lederen eller av dåpskandidaten.

L: La oss sammen be Herrens bønn .

Fader vår, du som er i himmelen! La ditt navn holdes hellig. La ditt rike komme. La din vilje skje på jorden som i himmelen. Gi oss i dag vårt daglige brød. Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere. Led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra det onde. For riket er ditt, og makten og æren i evighet.

Amen

Alle vi som ble døpt til Kristus Jesus, ble døpt til hans død. Vi ble altså begravet med ham ved dåpen til døden, for at likesom Kristus ble oppreist fra de døde ved Faderens herlighet, så skal også vi vandre i et nytt liv. (Rom 6,3b-4)

8. DÅPENS FORPLIKTELSER

Lederen oppfordrer den/de dømte og forsamlingen til å leve i sin dåpspakt.

Dåpshandlingen avsluttes med en salme.

DÅP UTEN FORSAMLINGENS NÆRVÆR

Hvor det er sykdom eller noe annet som er til hinder for at dåpen kan skje i forsamlingens nærvær, kan den forrettes på et annet egnet sted. I disse tilfeller anbefales den/de dømte til forsamlingens forbønn. Dette skjer ved et offentlig møte så snart som mulig etter dåpen.

ORDNING FOR KONFIRMASJON

HVA ER KONFIRMASJONEN?

Konfirmasjonen hører både teologisk og historisk sammen med dåpens nådemiddel. Den er ikke et sakrament. Dåpen gir både frelse og åndsmeddelelse og trenger ingen supplering. Konfirmasjonen er forbønnshandlingen som normalt avslutter kirkens sammenfattende og konsentrerte dåpsopplæring ved overgangen mellom barn og voksen. Konfirmasjonen bygger på den trosopplæring og troslevering hjem og forsamling har øvet overfor de dømte barna. Rammen om konfirmasjonstiden er den kristne, troende forsamling. Konfirmasjonen skal styrke tilhørigheten til det kristne fellesskapet ved invitasjon, inkludering og omsorg. Den har til hensikt å være disippelgjørende med aktivt trosliv og kristenliv som mål.

MÅLSETNING FOR KONFIRMASJONSTIDEN:

Kunnskap, fellesskap, tjeneste, tro

I løpet av konfirmasjonstiden skal konfirmantene:

- Gjøres kjent med hovedpunktene i den kristne tro
- Ta del i kristent fellesskap
- Gjøre erfaring med kristen tjeneste
- Kalles til et liv i forsakelse og tro

KONFIRMASJONSHANDLINGEN

Konfirmasjonshandlingen består av:

- Forkynnelse - med vekt på Guds frelse, omsorg og løfter
- Forbønn - for den enkelte konfirmant
- Velsignelse

ORDNINGEN FOR KONFIRMASJON

Denne ordningen omfatter de leddene som normalt bør høre med i en konfirmasjonshandling. Det forutsettes at den finner sted i møte eller gudstjeneste som tilpasses konfirmasjonshandlingen. Det vil være naturlig at denne ordningen utfylles med andre innslag. Ikke minst bør kristen sang og musikk få en sentral plass denne dagen.

1) ÅPNINGSORD OG BØNN

- **Nådehilsen:** **L:** Nåde være med dere, og fred fra Gud vår far og Herren Jesus Kristus
- **Åpningsord** (Åpningsord kan formuleres fritt og kan forklare hva vi legger i konfirmasjonshandlingen. Åpningsord kan avsluttes med Joh 3,16): **For så høyt har Gud elsket verden, at han ga sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå forta, men ha evig liv.**
- **Bønn:** **L,** en konfirmant eller konfirmantleder (åpningsord avsluttes med fritt formulert eller følgende bønn): **Himmelske Far, vi takker deg fordi du har skapt oss, kjenner oss og elsker oss. Takk for konfirmasjonstiden. La oss se hva du har gjort for oss og gjør oss åpne for det du vil gi oss. Velsign denne dagen. Amen.**

2) SKRIFTLESNING OG FORKYNNELSE

Forkynnelsen bør henvende seg til konfirmantene. Noen aktuelle tekster som kan benyttes denne dagen: 5 Mos 6,4-9; Sal 121; Matt 7,24-29; Joh 6,66-69; Fil 3,12-14; Fil 4,4-9; 2 Tim 3,14-17.

3) PÅMINNELSE OM DÅPEN

L: I dåpen gav Gud oss en stor gave: Vi fikk tilgivelse for syndene våre, Den Hellige Ånd og ble lemmer på Kristi kropp. I dåpen ble vårt gamle menneske begravet, vi ble frelst fra syndens skyld, djevelen og alt det onde, og ble født på ny til liv i Kristus. Vi ble Guds barn og fikk del i Jesu oppstandelse og evig liv sammen med ham. Så lenge vi lever i troen på Jesus eier vi dette.

Grunnlaget for dåpen og opplæringen i troen finner vi i evangeliet etter Matteus i det 28. kapittel: Men de elleve disiplene dro til Galilea, til fjellet der Jesus hadde sagt han ville møte dem. Og da de fikk se ham, falt de ned og tilba ham; men noen tvilte. Da trådte Jesus fram og talte til dem: "Jeg har fått all makt i himmelen og på jorden. Gå derfor og gjør alle folkeslag til disipler! Døp dem til Faderens og Sønnens og Den hellige ånds navn og lær dem å holde alt det jeg har befalt dere. Og se, jeg er med dere alle dager inntil verdens ende."

4) BEKJENNELSE AV TROEN

L: Kjære konfirmanter: Dere er døpt til Jesus Kristus. Gjennom konfirmanttiden har dere fått opplæring i den kristne tro. La oss sammen bekjenne hva vi vender oss bort fra og hva vi tror på:

Alternativ 1 (konfirmantene svarer sammen med forsamlingen):

A: Jeg forsaker djevelen og alle hans gjerninger og alt hans vesen.
Jeg tror på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper.
Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre, som ble unnfanget ved Den Hellige Ånd, født av jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet, for ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag, for opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.
Jeg tror på Den Hellige Ånd, en hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv. Amen.

Alternativ 2 (konfirmantene svarer sammen med forsamlingen):

L: Forsaker du djevelen og det onde?

A: Jeg forsaker djevelen og alle hans gjerninger og alt hans vesen

L: Tror du på Gud Fader?

A: Jeg tror på Gud Fader, den allmektige, himmelens og jordens skaper.

L: Tror du på Jesus Kristus?

A: Jeg tror på Jesus Kristus, Guds enbårne Sønn, vår Herre, som ble unnfanget ved Den Hellige Ånd, født av jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfestet, død og begravet, for ned til dødsriket, stod opp fra de døde tredje dag, for opp til himmelen, sitter ved Guds, den allmektige Faders høyre hånd, skal derfra komme igjen for å dømme levende og døde.

L: Tror du på Den Hellige Ånd?

A: Jeg tror på Den Hellige Ånd, en hellig, allmenn kirke, de helliges samfunn, syndenes forlatelse, legemets oppstandelse og det evige liv. Amen.

5) INNLEDENDE FORBØNN (følgende eller fritt formulert bønn kan brukes):

Alternativ 1: Evige Gud, himmelske Far, vi takker deg fordi du i den hellige dåp tar oss inn i ditt rike. Vi ber deg for konfirmantene: Før dem fram på troens vei, så de daglig vender om til deg, og gjennom hele sitt liv lærer din Sønn, Jesus Kristus, bedre å kjenne.

Alternativ 2: Evige Gud, himmelske Far, vi takker deg fordi du i den hellige dåp tar oss inn i ditt rike. Vi ber deg for konfirmantene: Før dem fram på troens vei, så de daglig vender om til deg, og gjennom hele sitt liv lærer din Sønn, Jesus Kristus, bedre å kjenne. Styrk dem i fristelser og vanskeligheter med din kraft, hjelp dem til å bruke bønnen, ditt ord og den hellige nattverd. La dem høre hjemme i den kristne kirke, så de sammen med alle som tror på deg, kan bekjenne ditt navn og i ord og gjerning takke og tjene deg. Amen.

Alternativ 3:

L (eller andre, kan gjerne være veksellesning med flere involverte): Kjære Gud, vi takker deg for konfirmantene. Takk for at du har skapt dem i ditt bilde og gitt dem livet i gave. Takk for dine løfter i dåpen. Vi ber for konfirmantene: Bevar dem fra det onde og frels dem fra synd og evig død

A: Hør vår bønn

L: La Den Hellige Ånd åpne hjertene deres, styrk deres tro og gi dem et evig håp

A: Hør vår bønn

L: La dem søke deg i ditt Ord, i bønn og nattverd

A: Hør vår bønn
L: Bevar dem i troen og la dem finne et hjem i det kristne fellesskapet
A: Hør vår bønn
L: Send dem til verden for å tjene andre og for å vitne om deg og din frelse
A: Hør vår bønn
L: Led dem fram til evig fellesskap med deg
A: Hør vår bønn
L: Vi legger konfirmantene i dine allmektige hender.

6) HERRENS BØNN

L: La oss sammen be Herrens bønn:

A: Vår Far i himmelen!
La navnet ditt helliges.
La riket ditt komme.
La viljen din skje på jorden slik som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød,
og tilgi oss vår skyld,
slik også vi tilgir våre skyldnere.
Og la oss ikke komme i fristelse,
men frels oss fra det onde.
For riket er ditt og makten og æren i evighet.
Amen.

7) FORBØNN FOR DEN ENKELTE KONFIRMANT / KONFIRMASJON

L: Dere er døpt og opplært i den kristne tro. Kom fram så vi kan be for hver enkelt og dere kan motta Guds velsignelse til tro og et liv sammen med Jesus.

En og en konfirmant blir bedt for mens leder legger hånden på konfirmantens hode. Der det ligger til rette for kan knefall brukes for en eller flere konfirmanter.

Forbønn består av et innledende bibelord og en av følgende forbønnsformuleringer (disse kan gjerne velges av den enkelte konfirmant):

Alternativ 1 (velg en av disse)

1. Trofaste Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Gi ham/henne styrke til å møte livets utfordringer. Bevar ham/henne i troen på Jesus Kristus. Fred være med deg.
2. Himmelske Far, vi ber deg for (navnet nevnes). Omslutt ham/henne med din velsignelse til et liv med fremtid og håp. Fred være med deg.
3. Gode Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Bevar ham/henne fra alt ondt og vær hans/hennes vokter og hjelper i dag og alle dager. Fred være med deg.
4. Evige Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Vær med ham/henne gjennom livet, og bevar ham/henne i din fred.
5. Herre, vår Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Gjør ham/henne trygg på at ingenting kan skille ham/henne fra din kjærlighet i Kristus Jesus. Fred være med deg.

6. All nådes Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Du som har begynt den gode gjerning i ham/henne, fullfør den, helt til Jesu Kristi dag. Fred være med deg.
7. Herre, treenige Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Vær ham/henne nær med din nåde og styrk ham/henne i troen, håpet og kjærligheten. Fred være med deg.
8. Barmhjertige Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Du har kalt ham/henne til å leve i fellesskap med deg. Vis ham/henne din kjærlighet og det håp som han/hun eier i deg. Fred være med deg.
9. Trofaste Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Velsign hans/hennes fremtid, så han/hun kan vokse i tro og tillit til deg. Fred være med deg.
10. Livets Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Hjelp ham/henne til å leve til din ære og til glede og velsignelse for andre. Fred være med deg.
11. Allmektige Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). La ham/henne alltid se at Jesus er veien, sannheten og livet. Fred være med deg.
12. Evige, uforanderlige Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). La ham/henne få kjenne din nærhet og alltid følge den veien som fører til frelse. Fred være med deg.
13. Nådige, trofaste Gud, vi ber deg for (navnet nevnes). Styrk ham/henne ved din Hellige Ånd, til et liv i tro og tjeneste. Fred være med deg.
14. Barmhjertige skaper og Herre, vi ber deg for (navnet nevnes) La ham/henne få vandre i ditt lys og leve sitt liv omsluttet av din kjærlighet. Fred være med deg.

Alternativ 2

L legger hånden på konfirmantens hode og ber en bønn som er valgt eller utformet i løpet av konfirmasjonstiden i et samarbeid mellom leder for konfirmantarbeidet og den enkelte konfirmant

Avslutning av forbønn (når alle konfirmantene er bedt for)

Alternativ 1

L: Lovet være Gud, vår Herre Jesu Kristi Far, som etter sin store miskunn har født oss på ny oss til et levende håp ved Jesu Kristi oppstandelse fra de døde. (1 Pet 1,3)

Alternativ 2

L: Den allmektige Gud har i dåpen gitt dere sin Hellige Ånd, gjort dere til sine barn og tatt dere inn i sin troende menighet. Han styrke dere med sin nåde til det evige liv.

8) VELSIGNELSE, HILSEN OG UTSENDELSE:

L: Herren velsigne deg og bevare deg. Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig. Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. Amen

AVLSUTTENDE HILSEN, FOR EKSEMPEL FRA LEDEREN AV KONFIRMANTARBEIDET

ORDNING FOR NATTVERD

HVA NATTVERDEN ER

En sammenfatning av de bibelske momentene om nattverden viser hvilken stor rikdom Gud har gitt til sitt folk i dette måltidet:

Nattverden er et **nådemiddel**. Det betyr at Gud i dette måltidet møter oss med sin frelse. Vi møter nådens og tilgivelsens store gave. (Matt 26,26-28)

Nattverden er også et **sakrament**. Det betyr at måltidet er innstiftet av Jesus, og at Gud gjennom synlige midler gir oss sin usynlige nåde. Vi mottar Jesu legeme og blod under skikkelse av brød og vin. (Mark 14,22-24)

Å samles til nattverd har flere bibelske perspektiver ved seg.

- Nattverden er et **minnemåltid**. Vi minnes Jesu soningsverk, hans lidelse og død for våre synder. (1 Kor 11,23-25)
- Nattverden er et **samfunnsmåltid**, gitt til Guds folk. Her kan alle som tror på Jesus, få dele velsignelsen i det hellige samfunn. Her knyttes og styrkes fellesskapet mellom Jesus og hans troende. (1 Kor 10,16-17)
- Nattverden er et **forkynnelsesmåltid**. Alle som deltar i måltidet er med og forkynner Herrens død, inntil Han kommer. (1 Kor 11,26)
- Nattverden er også en **forsmak på det store festmåltidet** som Herren selv har invitert oss til i sitt fullendte rike. (Luk 22,15-16)

NATTVERDEN I LUTHERS LILLE KATEKISME

1. Hva er nattverden?

Nattverden er vår Herre Jesu Kristi legeme og blod, som han gir oss i brødet og vinen.

2. Hva sier Guds ord om dette?

“Vår Herre Jesus Kristus, i den natt da han ble forrådt, tok han brødet, takket brøt det, ga sine disipler og sa: Ta dette og et det. Dette er mitt legeme, som gis for dere. Gjør dette til minne om meg!

Likeså tok han kalken etter aftensmåltidet, takket, ga dem og sa: Drikk alle derav. Denne kalk er den nye pakt i mitt blod, som utgytes for dere til syndenes forlatelse. Gjør dette, så ofte som dere drikker det, til minne om meg.”

3. Hva får vi i nattverden?

Det ser vi av disse ordene: “Det gis for dere” og “det utgytes for dere til syndenes forlatelse”. Med disse ordene får vi i sakramentet syndenes forlatelse, liv og salighet. For der hvor syndenes forlatelse er, der er også liv og salighet.

4. Hvordan kan det at vi eter og drikker virke så store ting?

Å ete og drikke gjør det ikke. Det som virker, er Jesu ord om sitt legeme og blod. Sammen med brødet og vinen er disse ordene hovedsaken i sakramentet.

5. Hvordan bruker vi nattverden rett?

Vi går til alters med det rette sinn når vi tror disse ordene: “Dette gis for dere” og “det utgytes for dere til syndenes forlatelse”. Disse ordene krever hjerter som tror.

NOEN PRAKTISKE RÅD

1. Nattverdsamlingen bør normalt ledes av en som tilhører forsamlingens åndelige lederskap. Den enkelte organisasjon definerer hvem som kan forrette nattverd.

2. Nattverdforvaltningen skal skje på en verdig måte. Sørg for å tilrettelegge alt i god tid før samlingen. Det er viktig at den ytre rammen bidrar til å gjøre nattverdmøtet til en høytidsstund.

3. Til vin anbefales alkoholfri nattverdsvin eller saft av druefrukt. Som brød kan det enten brukes oblater eller annet usyret brød.³

Vi anbefaler ikke intinksjon (brødet dyppes i vinen) som ordning, jf. Jesu ord om å ete av brødet og drikke av kalken. (Matt 26,29; 1 Kor 11,26)

4. Ved innbydelse til nattverd må det positivt understrekes at nattverden er for de som bekjenner Jesus som sin frelser eller ønsker å høre ham til.

5. I samvær hvor barn er til stede, må det unngås at de opplever et press til å bli med til nattverd. Barnets foreldre/foresatte må vurdere om deres barn skal være med. Her må det vises visdom og sjelesørgerisk holdning. Det kan også være aktuelt å velsigne barna.

---

³ På bakgrunn av spørsmål fra lokale fellesskap, vil ImFs hyrderåd utdype: I tillegg til alkoholfri rødvin, finnes det i dagligvarehandelen ulike typer juice av mørke druer, som vil være fullverdige alternativ. Når det gjelder brød, er det stadig flere som har intoleranse mot gluten, og derfor kan f.eks. glutenfritt flattbrød (kjøpes i dagligvarehandelen) også være en praktisk og god løsning for alle.

6. Nattverd kan organiseres på forskjellige måter:

- Som del av møte, storsamling, gudstjeneste. Deltakerne kommer fram og kneler ved knefall eller står på en rekke eller i en halvsirkel. Utdeler/-ne kan dele ut brødet og vinen i det han/de sier utdelingsordene. Brød og vin sendes fra person til person med de samme ord.
- Når lederen sitter ved nattverdbordet og forsamlingen i benkene: Lederen tar fatet med brød, går ned til deltakeren som sitter ytterst på første rad og sier utdelingsordene for brødet. Vedkommende sier det samme når brødet leveres videre til neste person. Lederen tar så vinen med seg til samme person og sier utdelingsordene for vinen. Når utdelingen skjer på denne måten, bør lederen ha hjelp av en eller to andre. Disse hjelper til når brødet og vinen skal sendes fra benk til benk og når utdelingen kommer til avslutning. Da bærer de brødfatet og kalken frem igjen til lederen.
- Når alle sitter rundt et bord: Brødet sendes fra person til person. Lederen sier til den første som mottar brødet: Dette er Jesu legeme. Vedkommende sier det samme når brødet leveres videre til neste. Deretter sendes vinen på samme måte med disse ordene: Dette er Jesu blod.
- Normalt betjenes leder og utdelere til sist i nattverdsmåltidet.

NATTVERDHANDLINGEN

1. INNBYDELSE

- a. **Innbydelsen til nattverden:** Ved innbydelse til nattverd må det positivt understrekes at nattverden er for de som bekjenner Jesus som sin Frelser eller ønsker å høre ham til.
- b. **Sang**
- c. **Andakt:** Er nattverden en fortsettelse på et møte, er det normalt ikke behov for et nytt forkynnende ledd her.
- d. **Bønn:** Lederen kan be én eller to av deltakerne lede i bønn
- e. **Innledningsord/Nattverdpåminnelse**

Alternativ 1

L: Når vi nå er samlet til nattverd, vil vi legge hverandre på hjertet Jesu ord da han sa: Dette er mitt legeme som blir gitt for dere --- Og dette er mitt blod som blir utøst for dere til syndenes forlatelse. Vi skal tro disse ord slik de står i vår Bibel, og ta dem til hjertet. La oss så sammen takke Gud for så stor en gave, elske hverandre av et rent hjerte, og med alt Guds folk ha trøst og glede i Jesus Kristus, vår Herre.

Alternativ 2

L: “Kjæreste Kristi venner! Vi er samlet i vår Herre Jesu Kristi navn og vil holde nattverd med Ham og hverandre. Guds ord minner oss om at vi skal prøve oss selv og legge oss på sinne hva Herren gir oss når vi kommer til Hans bord.

La oss høre hva vår Frelser selv sier om gavene sine, så vi kan ta i mot dem på rettelig vis: “Dette er mitt legeme som blir gitt for dere. Denne kalken er den nye pakt i mitt blod, som blir utrent for dere til forlatelse for syndene.” Av disse ord vet vi at Jesus Kristus er fullt og helt til stede med sitt legeme og blod i brødet og vinen, slik som ordene lyder. Så vil vi i tro og tillit ta imot han i brødet og vinen, til forlatelse for syndene, liv og salighet.”

2. INNSTIFTELSESDORDENE

L: (1 Kor 11,23-26)

For jeg har mottatt fra Herren det som jeg også har overgitt til dere, at Herren Jesus den natt da han ble forrådt, tok et brød, takket, brøt det og sa: Dette er mitt legeme, som er for dere. Gjør dette til minne om meg! Likeså tok han også kalken etter aftensmåltidet og sa: Denne kalk er den nye pakt i mitt blod. Gjør dette, så ofte som dere drikker den, til minne om meg! For så ofte som dere eter dette brød og drikker denne kalk, forkynner dere Herrens død, inntil han kommer.

La oss sammen be Herrens bønn⁴

---

⁴ “Fader vår” kan bes i den språkform det er naturlig.

Fader vår, du som er i himmelen! La ditt navn holdes hellig. La ditt rike komme. La din vilje skje på jorden som i himmelen. Gi oss i dag vårt daglige brød. Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere. Led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra det onde. For riket er ditt, og makten og æren i evighet.

Amen

Kom, for alt er ferdig!

3. NATTVERDSMÅLTIDET

Utdelingen skjer med disse ord: Dette er Jesu legeme/blod eller: Jesu legeme, gitt for deg/Jesu blod, utøst for deg.

TILSIGELSEN (Etter at alle har mottatt brød og vin):

L: Den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus har nå gitt oss sitt hellige legeme og blod, som han ga til soning for alle våre synder. Han styrke oss med det og holde oss oppe i en sann tro til det evige liv. Fred være med dere.

Amen

4. DELESTUND

Det kan, etter selve nattverdhandlingen gis anledning til bønn, vitnesbyrd og forbønn.

5. FORSLAG TIL AVSLUTNING

Sangvers/en passende lovsang

Lederen lyser velsignelsen

enten:

L: Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.
Amen

eller

L: Må vår Herren Jesu Kristi nåde,
Guds kjærlighet og Den Hellige Ånds samfunn være med dere alle!
Amen

FORBØNN FOR BORGERLIG INNGÅTT EKTESKAP

For bedehusfolk har det vært vanlig at ekteskapsinngåelse har skjedd i Den norske kirke. Men i den senere tid har det kommet spørsmål til våre organisasjoner om det er mulig å ha forbønnshandling i bedehusforsamlingen. Slike spørsmål ligger bak utarbeidelsen av følgende ordning for forbønn for ekteskap.

OM EKTESKAPSINNGÅELSEN OG FORBEREDELSENE TIL DENNE

Generelt gjelder det at selve ekteskapsinngåelsen ikke kan skje i våre organisasjoners regi, da vi ikke har vigselfrett. Dette har sammenheng med at vi formelt ikke er trossamfunn, og har dermed verken søkt om eller fått slik juridisk rett (p.t. er unntaket ImF Trossamfunn der forstanderne har full vigselfrett, og tilbyr vigsel primært for medlemmer i trossamfunnet). Ekteskapsinngåelsen vil derfor måtte foregå borgerlig på rådhuset, hos byfogd, eller av andre som har vigselfrett.

En borgerlig ekteskapsinngåelse står selvsagt kristelig betraktet ikke noe tilbake for en som er foretatt av kirkelig vigselfmann.

Prøving av vilkårene for å inngå ekteskap skjer på Folkeregistrene. Ved å vende seg dit vil en få nødvendige skjema og alle opplysninger som er nødvendig. Vi viser også til nettsiden til Barne- og likestillingsdepartementet www.odin.dep.no/bld/ . Her finnes nødvendige opplysninger når en går videre i menyen: Foreldre og barn → Samliv → Ekteskap.

Ekteskapsloven kan lastes ned fra www.lovdato.no .

OM EKTESKAPET

Det er forbønn for offentlig inngått ekteskap vi nå lager en ordning for. Sammen med samtaler, undervisning og rettledning som hører med, bygger den på Bibelens lære om ekteskap og samliv. Det er viktig at forsamlinger som tar ordningen i bruk legger stor vekt på undervisnings- og rettledningssiden.

Det finnes i dagens situasjon både i samfunnet og langt inn i kirkelige kretser uklare, utglidende og ubibelske tanker, oppfatninger og ordninger som uthuler Bibelens syn på ekteskapet som livslangt, bygt på offentlige og gjensidige løfter, monogamt og tokjønnnet. Derfor er det viktig å presisere hva ekteskapet er. Og vi fastholder her den sanne, bibelske og tradisjonelle kristne forståelse av ekteskapet, som med styrke alltid er fastholdt av den kristne forsamling.

Ekteskap inngås ved at én kvinne og én mann offentlig, i vitners nærvær og for godkjent myndighet avgir løfte til hverandre om at de vil leve sammen i livslangt ekteskap, og dette erklæres å ha offentlig gyldighet.

Samlivsformer som ikke faller innenfor denne ekteskapsdefinisjonen må det ikke holdes forbønn for. I slike tilfeller vil sjelesorg, bibelske formaninger og omsorg ha det bevisste sikte å lede mennesker inn på omvendelsens vei der Jesus alene kan løse fra synd, reise opp og lede videre.

På bedehuset vil vi aktivt arbeide mot samboerskap. Vi vil oppfordre til ekteskap og holde dette fram som den gode og eneste rette ordning for samliv mellom mann og kvinne.

Normalt er det den åndelige lederen i forsamlingen som står for forbønns-handlingene. Der en ikke har forsamlingsleder kan styret velge en person med åndelig tillit i forsamlingen til å foreta forbønnshandlinger. En annen aktuell mulighet vil være å la kretssekretær eller andre menn fra det åndelige lederskap på kretsplan eller sentralplan stå for handlingen. Dette vil være naturlig i tradisjonelle bedehusforsamlinger.

Andre moment:

- Ektespar som ønsker slik forbønn må forevise vigselsattest.
- Forbønn for borgerlig inngått ekteskap skjer for Guds ansikt og er en åndelig handling. Alt som skal foregå skal sees i dette lys.
- Forbønnshandlingen skal fortrinnsvis finne sted på bedehuset. Andre lokaler brukt til møter, samlinger og gudstjenester i kristen sammenheng kan også være aktuelle. Hovedregelen er at det skal være bedehusforsamlingens ordinære forsamlingssted. Skulle tvilstilfeller oppstå, avgjør åndelig lederskap spørsmålet.
- Ekteskapsinngåelse kan bekjentgjøres på forhånd gjennom kunngjøringer. Og brudeparet bør nevnes i forbønnen under en av forsamlingens hovedsamlinger.
- Hver av ektefellene har sin forlover. Vedkommende har deltatt ved den offentlige ekteskapsinngåelsen. Forloverne bør delta under forbønnshandlingen i forsamlingen. Vi viser til ordningen nedenfor.
- All musikk, sang, diktlesning og andre kunstneriske innslag må passe inn i forbønnshandlingens kristne helhet. Slike innslag skal fungere sammen med

Skriftlesning, forkynnelse av Guds ord, bønn og lovprisning. Leder har ansvar for å rettlede og godkjenne slike innslag.

- Det er viktig at selve malen gjennomgås med det aktuelle paret og at innenfor de rammer som er trukket opp, kan de være med på å sette sitt personlige preg på opplegget.

FORBØNNSHANDLING

1. MUSIKK MED EVENTUELL INNGANG

Forbønnshandlingen begynner med egnet musikk. Ekteparet kan under musikken gå inn og sette seg på plassene sine, eller de kan ta plass framme på forhånd. Det er også mulig å arrangere prosesjon med deltagelse av forloverne, brudepiker/brudesvenner, leder og andre deltagere under forbønnshandlingen.

2. SANG/ SALME

3. NÅDEHILSEN/ ÅPNINGSORD

Leder: Nåde være med dere, og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus!

Lederen ønsker ekteparet og forsamlingen velkommen. Det kan gjøres med følgende ord:

Leder: Kjære ..... (fullt navn nevnes) og ..... (fullt navn nevnes).

Den ... (dato nevnes) inngikk dere ekteskap i/på ..... (sted nevnes). Dere er i dag kommet hit til ..... (bedehusets/ forsamlingshusets navn nevnes) fordi dere ønsker vår forsamlings forbønn for deres ekteskap. Vi er samlet for å høre Guds ord om ekteskap og familieliv, glede oss sammen med dere og be om Guds velsignelse over dere og hjemmet deres.

Lederen ber så for selve handlingen og sier noe om samlingen som nå følger.

4. SKRIFTLESNING

Leder:

Kjære ektepar.

Gud har skapt oss til å leve i fellesskap med ham og med hverandre. Han har ordnet det slik at mann og kvinne i ekteskapet skal være ett og stadfestet dette fellesskapet med sin velsignelse.

Ekteskapet er innstiftet av Gud og er Guds gode gave.

Å leve sammen som ektefolk er å leve i tillit og kjærlighet, ha omsorg for hverandre og for hjemmet, dele sorger og gleder, bære hverandres byrder og trofast stå ved hverandres side livet ut.

Guds ord sier om ekteskapet at det er hellig og ukrenkelig.

Det står skrevet i Første Mosebok i det første kapittel:

*Og Gud skapte mennesket i sitt bilde,
i Guds bilde skapte han det,
til mann og kvinne skapte han dem.
Og Gud velsignet dem og Gud sa til dem:
Vær fruktbare og bli mange, og fyll jorden, og legg den under dere.*

1. Mos 1,27-28a

Og vår Herre Jesus Kristus sier i Evangeliet etter Matteus i det 19. kapittel:

Har dere ikke lest at han som skapte dem, fra begynnelsen skapte dem til mann og kvinne, og sa:

Derfor skal mannen forlate far og mor og holde seg til sin hustru,

*og de to skal være ett kjød?
Så er de ikke lenger to, men ett kjød.
Derfor, det som Gud har sammenføyd,
det skal et menneske ikke skille.*

Matt 19,4-6

La oss videre høre fra Guds ord:

Her kan andre i brudefølget få i oppdrag å lese. Det kan for eksempel være forloverne, en fra hver av familiene eller det kan være venner av ekteparet. 2 til 4 skriftavsnitt kan her leses. Det er naturlig å velge avsnitt både fra GT, evangeliene og brevene⁵.

5. SANG/ SALME

6. TALE

Lederen holder en tale over en av bibeltekstene som er lest ovenfor. Han kan også velge en annen tekst fra Bibelen som passer til anledningen. Det kan for eksempel være et bibelord som ektefolkene selv er glad i eller har et spesielt forhold til.

7. FRAMSTILLING AV EKTEPARET

Ekteparet reiser seg og stiller seg framfor en kneleskammel.

Lederen står foran dem.

Leder: ..... (mannens og kvinnens fulle navn), **dere har for offentlig myndighet lovet å leve sammen i ekteskap. Dette løftet betyr at dere skal være ett og holde sammen i gode og onde dager inntil døden skiller dere.**

Vil dere i denne forsamling bekrefte løftet om å elske og ære hverandre og holde trofast sammen i gode og onde dager inntil døden skiller dere?

Ekteparet svarer i kor: JA!

(Dersom paret ønsker å sette på ringer, kan dette gjøres her.)

Leder: Da vi nå har hørt deres løfter om troskap, vil vi be for dere og stille deres ekteskap og hjem inn under Guds velsignelse.

8. FORBØNN

Ekteparet kneler.

---

⁵ Følgende liste er et forslag til tekster det kan være naturlig å velge mellom:

Salme 23; Salme 36,6-10; Salme 91,1-2.4.9; Salme 100; Salme 103; Et avsnitt fra Høysangen; Matt 5,13-16; Matt 6,25-34; Matt 7,24-25; Luk 11,9-13; Joh 13,34-35; Joh 15,9-17; Rom 8,38-39; 1 Kor 13; Ef 3,14-21; Ef 5,21-33; Fil 2,1-5; Fil 4,4-8; Kol 3,12-14.18-19.23-24; 1 Joh 4,7-12;

Lederen ber følgende forbønn for ekteparet, med håndspåleggelse. Eventuelt kan også andre i følget delta i forbønnen, med håndspåleggelse.

Lederen ber: Gode Skaper og Far, du som har innsatt ekteskapet mellom mann og kvinne, vi takker deg for ..... (navn nevnes) og ..... (navn nevnes) og for deres kjærlighet til hverandre. Vi ber deg velsigne og lede deres liv som ektefolk. La ditt ords lys skinne for dem så de kan holde de løfter de har gitt hverandre.

Kjære Jesus Kristus, du som har ordnet evig frelse for oss ved din død på korset og din oppstandelse, vi legger nå disse to i dine hender. La dem daglig få leve i tilgivelsens evangelium. Gi dem din fred som overgår all forstand. Vis deg for dem i ditt Ord slik at troen på deg blir styrket. La dem få erfare din omsorg og nåde så deres hjem blir et sted fylt av kjærlighet og trygghet.

Gode Hellige Ånd, du som kaller og leder oss på troens vei, vi ber deg styrke disse to som kneler her. La dem sette sin lit til Jesus Kristus, han som er veien, sannheten og livet. Gi dem Kristi nåde, så de i gode og onde dager holder trofast sammen og hjelper hverandre fram mot det evige liv. Gi dem og alle ektefolk å leve ved kjærlighetens kilde og vokse og modnes i kjærlighet.

Dersom andre enn lederen deltar med håndspåleggelse under forbønnen, kan en eller to av disse ta del med fri bønn for ekteparet.

Forbønnen avsluttes med Herrens bønn.

Leder: La oss sammen be Herrens bønn.

”Fader Vår” bes i den språkform som er naturlig.

Ekteparet reiser seg deretter og setter seg på plassene sine.

9. SANG/SALME/ MUSIKK/ SOLOSANG

Her er stedet for kulturelle innslag, dersom dette er ønskelig.

10. VELSIGNELSE

Leder: Ta imot velsignelsen.

Forsamlingen og ekteparet reiser seg.

Leder: Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.

Amen.

11. UTGANG

Her spilles egnet musikk mens ekteparet går ut.

BØNN FOR SYKE MED SALVING

I BIBELEN

Salving og forbønn for syke mennesker praktiseres etter løfter og anvisninger i Guds ord. (Se Jak 5,13-18 og Mark 6,7-13) Mark 6,13 er eneste sted i evangelieskriptene der salving av syke med olje er nevnt og danner bakgrunn for ordene i Jak 5.

TEOLOGISK FORSTÅELSE

EN DIAKONAL HANDLING

Bønn for syke med salving er etter vår lutherske lære ikke et sakrament, men en diakonal handling som hører med til forsamlingens/kirkens omsorg for de syke, gamle og lidende i fellesskapet. De friske og de som lider hører sammen.

Gud har gitt både bønneløfter og bønnerett til sine barn og til det kristne fellesskapet. Dette betyr allikevel ikke at Guds barn har særavtaler med Gud om at de skal være garantert god helse hele livet.

HÅNDSPÅLEGGELSE

Håndspåleggelse signaliserer forventning, konkretisering, identifikasjon og overgivelse. Vi åpner hendene våre oppad mot Gud i forventning om at han vil svare slik han ser det best (forventning). Vi ber spesielt for den syke som vi legger hendene våre på (konkretisering). Ved håndspåleggelsen viser vi at den syke er en del av Kristi legeme og tilhører et fellesskap (identifikasjon). Den syke får hjelp til å overgi seg selv og sin sykdom til Herrens omsorg og vilje (overgivelse).

OLJE

Salving med olje ble i Det gamle testamentet blant annet brukt ved innsettelse av konger (1 Sam 10,1; 16,1.13; Sal 89,21). Dermed ble de innviet til en tjeneste. Tittelen Messias betyr “den Salvede”. Olje skal vi også få bruke ved bønn for syke. Salving i denne sammenhengen har ikke en medisinsk funksjon, men symboliserer Guds nærvær og omsorg som den syke får innvie seg til.

NÅDEGAVEN TIL Å HELBREDE

Vi må skjelne mellom nådegaven til å helbrede (1 Kor 12,9) og forsamlingens tjeneste med bønn for syke med salving. Nådegaven er knyttet til bestemte personer, mens bønn med salvingen er en forsamlingstjeneste som utføres av “de eldste”.

“DE ELDSTE”

“De eldste” vil i denne sammenhengen si åndelige ledere med tillit blant de kristne. De representerer fellesskapet når de samles rundt den syke.

I KIRKEHISTORIEN

OLDKIRKEN

Praksisen å be for syke opphørte ikke med apostlene. Ireneus (150-200 e.Kr.) sier:

“Noen har kunnskaper om kommende ting, de ser visjoner og taler profetisk, andre helbreder fremdeles syke ved håndspåleggelse og gir dem helsen tilbake.”⁶

MIDDELALDEREN

Særlig etter forrige tusenårsskifte ble utførelsen mer og mer forbeholdt prester og ble sett på som et sakrament som var forbeholdt bare de som lå på det siste (“den siste olje”).

REFORMATORENE

Martin Luther så ikke på salving av syke som et sakrament innstiftet av Kristus, men avviste likevel ikke selve praksisen.

“Det er ikke et sakrament, men et råd Jakob gir, som enhver som vil kan følge; og som har sin bakgrunn i Mark 6,13. Det er nok for den som blir salvet å høre og tro Ordet.”

(Sitatet fra “Om kirkens babylonske fangenskap”).

I NYERE TID

Den romersk-katolske kirke har gjennom vedtak på det andre Vatikankonsil på nytt gitt sakramentet navnet “De sykes salving”. Det er ikke lenger forbeholdt de som ligger på det siste, men alle syke og gamle. Også Den norske kirke har ordning for bønn for syke med salving. Ordningen blir også praktisert i mange kristne fellesskap knyttet til bedehus og andre forsamlinger.

---

⁶ O. K. Hansen: “Bønn for syke - helbredelse ved bønn” i Misjon og teologi, årg. 4 1997.

I SJELESORGEN

MENNESKET - EN HELHET

Vi lever i fallets og dødens verden der Guds rikes krefter kjemper mot dødens og lidelsens krefter. I denne virkelighet har Gud omsorg for hele mennesket - ikke bare det åndelige, men også for kroppen.

HELBREDENDE FELLESSKAP

Gud ønsker at de troendes forsamling skal være et forebyggende, lindrende og helbredende fellesskap. Den syke trenger ikke å leve alene med smerter og sykdom. "Om ett lem lider, da lider alle lemmene med", sier Paulus. (1 Kor 12,26)

GUDS OMSORG

Vi skal få legge den syke i Guds hender med forventning og visshet om at Gud vil gripe inn til beste for den syke. Jesu løfte står fast: "Be, så skal dere få...". (Se Matt 7,7-11)

Det er viktig at vi ikke lager motsetning mellom medisinsk hjelp og bønn om helbredelse og styrke. Begge deler er uttrykk for Guds omsorg.

Troen i bønner er å komme til Jesus i og med vår nød. Det er viktig å understreke dette for den syke slik at handlingen ikke blir til anfektelse og en tilleggsbyrde. Hovedsaken er at den syke med sin sykdom legges i Guds hånd.

Helbredelse er et under der Gud er suveren. Vi legger derfor vår nød fram for ham og sier: "La din vilje skje". Om en helbredelse ikke kan registreres, er hans omsorg for den syke allikevel like ubegrenset.

Gud kan også bruke sykdom og lidelse i sin ledelse av sine barn. "Du oppdrar oss for ditt rike med kors og trengsel" ber vi i den gamle kirkebønner. (Se 2 Kor 12,7-10 og Heb 12,5-13)

PRAKTISERING AV ORDNINGEN

DEN SYKES ØNSKE

Det er den syke selv som normalt tar initiativet til handlingen. Skal ordningen fungere, er det derfor viktig at den er kjent i forsamlingen. Utfordringen er at det blir forkynt slik om Guds makt, storhet, nåde og løfter at det blir naturlig for syke å kalle til seg forsamlingens åndelige ledere. Når dette skjer, skal disse med frimodighet etterkomme ønsket.

Dersom den syke er ute av stand til selv å kommunisere hva han/hun ønsker, bør handlingen ikke utføres uten at de som representerer den syke, er trygge på at dette er i samsvar med hva den syke selv ville ha ønsket.

EGNE SAMLINGER

Gjesteforkynnere og ledere kan få spørsmål om forbønn for syke i forbindelse med møter de har. Slik forbønn kan praktiseres der og da - også med håndspåleggelse om ønskelig.

Salving derimot bør foregå i egne samlinger som er godt forberedt. Sjelesorg og mulighet for syndsbekjennelse/skriftemål er normalt en del av prosessen i forkant av salving.

SYKT BARN

Er den syke et barn, er det viktig at salving og forbønn skjer i forståelse med de foresatte. Disse bør derfor innviteres.

GJENTAGELSE

Som et hovedsynspunkt ut fra Jak 5 er bønn for syke med salving en engangshandling som legger den syke og sykdommen i Guds helbredende hender. Dette utelukker ikke at en person kan bli bedt og salvet for flere ganger f.eks. når en annen sykdom kommer til.

DIVERSE

- “De eldste” vil i denne sammenhengen si åndelige ledere med tillit blant de kristne.
- Normalt bør minst én av forbederne ha samme kjønn som den syke.
- Som olje brukes normalt olivenolje.

FORBØNNSHANDLINGEN

En veiledning

FØR HANDLINGEN

LEDEREN

Samlingen ledes av en av “de eldste” i forsamlingen eller av en forkynner. Andre fra forsamlingen og den nærmeste familie kan være tilstede om den syke ønsker dette. Lederen ser til at alt er godt tilrettelagt. Han bør vurdere om handlingen skal utføres på en enklere måte enn beskrevet nedenfor.

SJELESORG

Den syke gis mulighet til samtale, sjelesorg og syndsbekjennelse/skriftemål. Foregår sjelesorgsamtalen like før handlingen, bør den syke være alene med sjelesørgeren. Taushetsplikt og respekt for den syke er viktig å overholde for alle som er med på handlingen.

Det er viktig å få klarhet i hva den syke ønsker forbønn for, og dette må ha fokus under selve forbønnen.

ORIENTERING

Lederen orienterer om handlingen. Dette skaper trygghet for alle som er til stede.

HANDLINGEN

1. INNLEDNING OG BØNN

Forslag til innledning: **Vi er samlet for å legge** (Navn) ..... **i Kristi hender, Vi ønsker at han/hun skal få oppleve Guds hjelp og omsorg.**

Lederen legger så samlingen i Guds hånd ved bønn.

2. EVENTUELT EN SANG

3. SKRIFTLESNING

Lederen leser noen aktuelle skriftsteder fra Bibelen og knytter eventuelt noen tanker til dem. Deretter kan den syke selv få si noe om ønskelig.

Noen aktuelle skriftsteder: Mark 6,53-56; Matt 8,5-13; Joh 11,1-6; Sal 23

4. SALVING MED OLJE

Den syke kan enten ligge, sitte eller knele under salvingen og forbønnen - alt etter helsetilstand og ønske. Når det gjelder tidsbruk må det tas hensyn til den sykes tilstand.

Lederen leser fra Jakobs brev 5,13-16a: “Lider noen blant dere ondt? La ham be. Er noen glad til sinns? La ham lovsynge. Er noen blant dere syk? La ham kalle til seg menighetens eldste, og de skal be for ham og salve ham med olje i Herrens navn. Og troens bønn skal hjelpe den syke, og Herren skal reise ham opp, og har han gjort synder, skal han få dem tilgitt. Bekjenn derfor deres synder for hverandre og be for hverandre, for at dere kan bli helbredet.”

Lederen tar olje på fingeren, tegner et kors på den sykes panne med oljen mens han sier:

“I tillit til Guds Ord og anvisning salver jeg deg i Faderens, Sønnens og Den Hellige Ånds navn.”

5. FORBØNN

De som deltar i forbønnshandlingen, legger sine hender på den sykes hode og/eller skuldre. Korte og konkrete bønner bes for den syke. Om den syke ønsker det, kan han/hun også selv be. En skal verken forhaste seg, be lange og omstendelige bønner eller være redd for stillhet.

Forbønnen avsluttes med at alle ber “Herrens bønn” ⁷.

Fader vår, du som er i himmelen!
La ditt navn holdes hellig.
La ditt rike komme.
La din vilje skje på jorden som i himmelen.
Gi oss i dag vårt daglige brød.
Forlat oss vår skyld, som vi og forlater våre skyldnere.
Led oss ikke inn i fristelse, men frels oss fra det onde.
For riket er ditt, og makten og æren i evighet.
Amen.

6. VELSIGNELSEN

---

⁷ Den formen av Fadervår som er naturlig, brukes

Lederen lyser velsignelsen. Enten (Den aronittiske)

Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred. Amen.

eller (Den apostoliske)

Må vår Herre Jesu Kristi nåde, Guds kjærlighet og Den Hellige Ånds samfunn
være med dere alle!

7. AVSLUTNING

Handlingen kan avsluttes med en sang/salme. Deretter kan lederen kort oppsummere det som nå er gjort, og legge vekt på at alt nå er lagt i Guds hender.

ETTER HANDLINGEN

Leder og forbedere trekker seg tilbake etter handlingen slik at den syke kan få være i ro alene eller sammen med noen han/hun er fortrolig med.

Det er viktig at vedkommende følges opp med omsorg og støtte i samsvar med den sykes ønske og behov. (Eksempel: forbønn, samtale, besøk, nattverd etc.)

GRAVFERD I BEDEHUSFORSAMLING

Handlingen gravferd er fellesskapets siste tjeneste for den som har gått bort. Når en person er død, sørger de som stod vedkommende nær, vanligvis familien, for at den avdødes legeme behandles på verdig vis og får en verdig gravferd. Grunnleggende bestemmelser vedrørende gravferd er gitt i gravferdsloven. (www.lovdatab.no/all/nl-19960607-032.html)

Etter gravferdsloven er det «den avdødes nærmeste etterlatte» som bestemmer hvordan dette skal skje. Den som skal lede begravelsen bør tidlig ta kontakt med begravellesbyrået for å bidra til at begravelsen i størst mulig grad skjer i samsvar med de pårørendes ønske.

Vi forretter gravferd etter de etterlattes ønske, og med utgangspunkt i bibelsk bekjennelse og tro. Det er derfor viktig at det føres gode samtaler med de etterlatte.

Begravelser har en ytre ramme som innvirker på den praktiske gjennomføringen. Mange bedehus er ikke praktisk tilrettelagt for å forrette gravferd. De har heller ikke noen tilknytning til et gravsted. Derfor kan det være aktuelt å benytte offentlige gravkapell eller den lokale kirke dersom vi forretter ved gravferd. Ligger det praktisk til rette på bedehuset eller i forsamlingens eget lokale, kan dette benyttes.

GRAVFERDSORDNING:

1. MENS VI SAMLES

Det spilles passende musikk mens folket samles.

2. FELLES SALME

3. INNLEDNING VED LEDER

Leder: Nådehilsen

Kjære sørgende! Nåde være med dere, og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus! Vi er i dag samlet for å ta avskjed med/ved båret til (fullt navn) som døde (dato), xx år gammel.

«For så har Gud elsket verden at han gav sin Sønn, den enbårne, for at hver den som tror på ham, ikke skal gå forta, men ha evig liv.» (Joh 3,16)

4. BØNN

L: La oss be:

(Bønnen kan være fri eller den kan hentes fra bibelske salmer, som f.eks. fra Salme 90; Salme 103; Salme 121.)

Alternativ ved barns bortgang: **Du har sagt at ikke en spurv faller til jorden uten at du vet om det. Vi ber deg ....**

5. MINNEORD

Leder eller en representant for familien holder en kort minnetale som så langt mulig bygger på samtale med de pårørende.

Ev. kransepålegging og hilsener kommer her.

6. SALME (EV. ANNET SANG- OG MUSIKKINNSLAG)

7. SKRIFTLESNING

Minst tre av disse tekstene bør leses. Kan suppleres.

Leder: La oss høre hva Guds ord vitner om livet og døden, om dommen og det evige liv. Det står skrevet hos profeten Jesaja i kapittel 40: «Hør, det er en som sier: Rop! Og en annen svarer: Hva skal jeg rope? - Alt kjød er gress, og all dets herlighet som blomst på marken. Gresset blir tørt, blomsten visner når Herrens ånde blåser på det. Ja, sannelig, folket er gress. Gresset blir tørt, blomsten visner. Men vår Guds ord står fast til evig tid.»

Det står skrevet i Paulus` brev til menigheten i Rom i kapittel 14: «For ingen av oss lever for seg selv, og ingen dør for seg selv. For om vi lever, så lever vi for Herren, og om vi dør, så dør vi for Herren. Enten vi da lever eller dør, så hører vi Herren til.

Derfor døde jo Kristus og ble levende igjen, for at han skulle være Herre over både levende og døde. Men du, hvorfor dømmer du din bror? Eller du, hvorfor forakter du din bror? Vi skal jo alle stilles fram for Guds domstol. For det står skrevet: Så sant jeg lever, sier Herren, for meg skal hvert kne bøye seg, og hver tunge skal prise Gud. Så skal da hver og en av oss gjøre Gud regnskap for seg selv.»

Det står skrevet i Paulus` første brev til menigheten i Korint i kapittel 15: «For dette forgjengelige må bli ikledd uforgjengelighet, og dette dødelige må bli ikledd udødelighet. Men når dette forgjengelige er blitt ikledd uforgjengelighet, og dette dødelige er blitt ikledd udødelighet, da blir det ordet oppfylt som står skrevet: Døden er oppslukt til seier. Død, hvor er din brodd? Død, hvor er din seier? Dødens brodd er synden, og syndens kraft er loven. Men Gud være takk, som gir oss seier ved vår Herre Jesus Kristus!»

Det står skrevet i det 21. kapittel i Johannes Åpenbaring: «Og jeg så en ny himmel og en ny jord. For den første himmel og den første jord var veket bort, og havet er ikke mer. Og jeg så den hellige by, det nye Jerusalem, stige ned ut av himmelen fra Gud, gjort i stand som en brud som er prydet for sin brudgom. Fra tronen hørte jeg en høy røst som sa: Se, Guds bolig er hos menneskene. Han skal bo hos dem, og de skal være hans folk, og Gud selv skal være hos dem og være deres Gud. Han skal tørke bort hver tåre fra deres øyne. Og døden skal ikke være mer, og ikke sorg, og ikke skrik, og ikke pine skal være mer. For de første ting er veket bort. Og han som satt på tronen sa: Se, jeg gjør alle ting nye! Og han sier til meg: Skriv! For disse ord er troverdige og sanne.»

Ved barns gravferd kan en velge disse tekster:

- Mark 10,13-16;
- Joh 10,14.28-29;

Ved gravferd for spedbarn eller barn som er døde før fødselen, kan en velge andre tekster, f.eks.: Salme 39,5-8.13-14; Salme 139,1-6.13-18; eller tekster som uttrykker lidelsen, smerten og det uforståelige.

8. SALME ELLER SOLOSANG

9. TALE (NORMALT IKKE OVER 15. MIN)

10. BØNN

Leder: Evige Gud, himmelske Far. Du har i din Sønn, Jesus Kristus, gitt oss seier over døden. Vi ber deg, led oss ved din Hellige Ånd, så vi aldri vender oss bort fra deg, men lever vårt liv i troen på din Sønn så vi en gang når frem til det evige liv i ditt fullkomne rike, ved Jesus Kristus, vår Herre.

Bønnen avsluttes med Herrens bønn

(«Fader vår» bes i den språkform som er naturlig)

11. SALME

12. BÅREN FØRES UT TIL GRAVEN

VED GRAVEN:

Ved kremasjon gjennomføres leddene 13, 14 og 16 inne i kirken/forsamlingslokalet.

13. SALME

Forslag: Så ta da mine hender; Å, tenk når engang samles skal; Jesus lever graven brast.

14. JORDPÅKASTELSE ⁸

Leder: Av jord er du kommet!
Til jord skal du bli!
Av jord skal du igjen oppstå!

15. BÅREN SENKES

Det kan legges blomster på båren.

16. AVSLUTTENDE HILSEN OG VELSIGNELSEN:

Leder: Jesus sier: Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø. (Joh 11,25-26)

Leder vendt mot folket/gravfølget: **Ta imot velsignelsen:**
Herren velsigne deg og bevare deg.
Herren la sitt ansikt lyse over deg og være deg nådig.
Herren løfte sitt åsyn på deg og gi deg fred.

Amen.

---

⁸ ImFs hyrderåd bemerker: Kan utelates om de etterlatte ikke ønsker jordpåkastelse.